

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

katedra občanského práva

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.

oponent

POSUDEK

diplomové práce Kláry Tolnayové

„Charakteristika věcných práv k věcem cizím“

Věcná práva představují téma, které je atraktivní obecně a jehož atraktivita snad ještě stoupla poté, kdy je zákonodárce rozpracoval do mnohem větších podrobností, než jak tomu bylo v předchozí právní úpravě. Jde ovšem o téma z hlediska zpracování, konkrétně v diplomové práci, značně problematické. Důvodem je především jeho šíře. Ta autorku již v prvním kroku přinutila autorské ambice značně omezit. Práce nenesé název „Věcná práva“, nýbrž pouze „Charakteristika věcných práv“. To není nesprávné, předurčuje to však charakter práce jako práce pouze povrchní, kde není příliš prostoru pro hlubší myšlenky. Jakkoli by měl být tento prostor alespoň trochu využit, v předložené práci se to příliš nezdařilo, takže ji lze označit za práci téměř veskrze popisnou.

To samo předloženou práci ještě nediskvalifikuje. Je to však její kaz a co horšího, ten zdaleka nezůstává osamocen. Pozoruhodně jsem nucen začít u nedostatku, který je sice formální, který však má zásadní důležitost. V práci totiž chybí (a to, jak jsem zjistil, u obou odevzdaných vyhotovení) jedna z úvodních stran, kterou jsem měl (dokonce dvakrát, jako děkan a jako vedoucí katedry) podepsat a odkud by bylo možné seznat, jaké je zadání diplomové práce. Vzhledem k tomu, že to seznat nelze, absence této obligatorní stránky staví diskvalifikaci předložené práce již do zcela jiného světla.

Avšak ani kdyby tento nedostatek práce neexistoval, kladla by se velmi výrazně pochybnost, zda předloženou práci k obhajobě doporučit.

Vezmou-li se v úvahu obecné nedostatky obsahové, lze především vznést námitky proti druhé kapitole „Vývoj evidence věcných práv“. Namísto by jistě bylo popsat buď vývoj právní úpravy věcných práv, anebo naopak platnou úpravu evidence věcných práv. Kapitola však není ani tím, ani oním a tím, čím je, do práce nezapadá. Druhým ze základních obsahových nedostatků je naopak její neúplnost. Ta se projevuje již u charakteristik

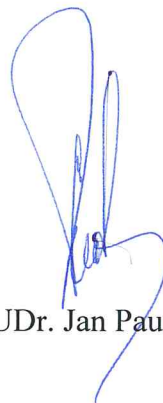
služebností. Mimořádně výrazně však vystupuje do popředí v pojednáních o zástavním právu; zde chybí zejména bližší rozbor zajišťované pohledávky, opomíjí se významná problematika zákazu propadné zástavy a dalších zakázaných ujednání a dlužna práce zůstává i ve vysvětlení výkonu zástavního práva. Více než povrchní je též výklad o právu zadržovacím.

Uvedené nedostatky obsahové jsou umocněny závažnými obecnými nedostatky tak či onak formálními. Za velmi slabou lze označit práci s prameny. Nevytýkal bych tolik tu jejich stránku, která se týká judikatury. Té v nových podmínkách není mnoho a osobně vědecký, přinejmenším teoretický, přínos práce v jejím hojném využívání nespátřuji. Vytknout však musím velmi omezený okruh využívaných pramenů z právní nauky. Na těch vědecká práce obecně stojí, a přestože jich je v oblasti věcných práv dnes k dispozici již hojně, autorka jich dostatečně nevyužívá. Když se k tomu přidá i velmi podprůměrná jazyková stránka práce (protkané gramatickými chybami) a krajní podcenění celkové redakce práce (v níž se text nejednou opakuje a je i graficky značně neuspořádan, mnohdy i zjevně roztahován, aby dosáhl předepsaného rozsahu diplomové práce), nelze s prací ani v tomto ohledu z formálního hlediska vyslovit spokojenost.

Na těchto základech se jeví jako vcelku zbytečné vznášet připomínky i k jednotlivostem. Přesto alespoň některé pro pořádek uvedu. Rozebírá-li se právo stavby a spolu s ním správně i zásada *superficies solo cedit*, nelze dost dobře opomíjet související přechodná ustanovení občanského zákoníku, která z této zásady ponechávají stále rozsáhlé výjimky. Operuje-li se s pojmem „institut“, je si třeba uvědomit, že tak není správné označovat ani princip právní jistoty (jak se v práci činí na str. 15), ani společenské vztahy, které v souvislosti s právním institutem vznikají (viz str. 31). V souvislosti s právem stavby (a str. 18) si je nutné uvědomit, že stavebník má k pozemku práva poživitele, jen není-li ujednáno něco jiného (§ 1250 OZ), a že stavebníkovo předkupní právo k pozemku je těsně spjata s předkupním právem vlastníka pozemku k právu stavby (§ 1254 OZ). Pokud se (na str. 22) podrobuje kritice § 1257 odst. 2 OZ, spíš by bylo vhodné se pokusit toto ustanovení interpretovat. Neždařilé se ukazuje vymezení jak pozemkových služebností (na str. 23), tak užívacího práva (na str. 28 i 29). Ve vztahu k reálnému břemenu (str. 32 a násl.) nelze opomíjet jeho omezení časem, resp. možností je vykoupit (§ 1304 OZ), ani to, že v případě jeho vzniku na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci nemusí vzniknout nutně právní mocí tohoto rozhodnutí; přitom už vůbec nelze souhlasit s tím, že by mohlo reálné břemeno „zaniknout promlčením“. Konečně se obávám, že autorka nechápe (str. 38), co je věc hromadná.

S ohledem na vše, co bylo shora uvedeno, dospívám – jakkoli se smutkem – k závěru, že předloženou práci nelze k obhajobě doporučit. Autorku necht' neodzbroujuje skutečnost, že tak činím zcela výjimečně, naopak necht' ji posiluje skutečnost, že práci není nezbytné napsat zcela znovu, nýbrž že postačí ji pouze ve smyslu vznesených připomínek přepracovat. K tomu přeji autorce co nejvíce síly, odhodlání i úspěchu.

V Praze dne 20. května 2015

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long tail, positioned above the printed name.

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.